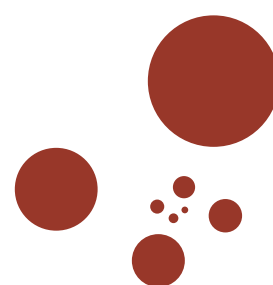


REDEGØRELSE FOR SAMFUNDSANSVAR (CSR) 2010



BAVARIAN NORDIC

Indhold

Bavarian Nordic og samfundsansvar	3
Nøgletal	4
Politikker for samfundsansvar	5
Miljø	6
Medarbejdere	8
Leverandører	11
Revisorerklæring	12
Rapporteringsprincipper og praksis	13

Bavarian Nordic og samfundsansvar

I Bavarian Nordic bidrager vi til et sundere og mere trygt samfund gennem udvikling og produktion af innovative vacciner til behandling og forebyggelse af livstruende sygdomme, hvor der i dag er et udækket medicinsk behov.

Vores produkter kan derfor være med til at gøre en forskel for både raske og syge mennesker. En del af vores virksomhed arbejder inden for området biodefence¹, dvs. udvikling og produktion af vacciner til beskyttelse mod biologisk terror. Dette arbejde vil, hvis det værst tænkelige skulle ske, være med til at redde mange menneskers liv. Og i den anden del af vores virksomhed arbejder vi med udvikling af vacciner til behandling af cancerpatienter. Gennem vores forskningsarbejde ønsker vi fortsat at bidrage yderligere til menneskers sundhed via udvikling af nye vacciner.

Vi føler et stort ansvar for at kunne levere produkter af en meget høj kvalitet, og via vores kvalitetsstyringssystem er forbrugerne af vores produkter sikret et sikkert, rent og effektivt produkt. I medicinalindustrien arbejdes efter reglerne for GMP². GMP sætter strenge krav til produktets sporbarhed, styrke, kvalitet og renhed, hvilket kræver, at kvalitetsstyring er indbygget i hele fremstillingsprocessen trin for trin. GMP-reglerne fastsættes både af de danske, europæiske og amerikanske sundhedsmyndigheder. Bavarian Nordic leverer til disse markeder og opfylder således disse kvalitetskrav. Produktsikkerhed er afgørende for vores forretning, og kvalitet og ansvarlighed er indbygget i vores systemer og hele vores virksomhedskultur.

Det målrettede arbejde, vi påbegyndte i 2010 med at systematisere vores arbejde med samfundsansvar, har udmøntet sig i formuleringen af en konkret, overordnet politik for samfundsansvar, herunder politikker for de områder, vi har udpeget som væsentlige for vores arbejde.

Struktur for redegørelsen

Nærværende redegørelse for samfundsansvar udgør en del af årsrapportens ledelsesberetning, som er godkendt og underskrevet af bestyrelsen og direktionen den 10. marts 2011.

Det er virksomhedens anden redegørelse for samfundsansvar og indeholder således en opfølgning på de mål, vi satte os i 2009.

Redegørelsen er, ligesom sidste år, udarbejdet med inspiration fra dele af Global Reporting Initiative (GRI)³, som er en anerkendt ramme for redegørelse om bæredygtighed. GRI strukturen indeholder principper og indikatorer, som anvendes til at måle og redegøre for de økonomiske, miljømæssige og sociale præstationer. Vi har udvidet redegørelsen for 2010 med yderligere GRI-indikatorer og tilstræber også fremover at udvide rapporteringen, dog under hensyntagen til, at alle de forhold, der bliver rapporteret på, direkte eller indirekte, har en relevant forretningsmæssig betydning for selskabets fremtidige udvikling.

Vi har defineret vores arbejde med samfundsansvar ud fra en række interessentgrupper og vil fortsat som i 2009 koncentrere os om *miljøet, medarbejdere og leverandører*. Vi tager afsæt i vores hidtidige rapportering på miljøområdet via de grønne regnskaber, der er udarbejdet siden 2005, hvor fabrikken i Kvistgård blev taget i brug. På sigt vil vi vurdere, om det er relevant at inddrage yderligere interessenter.

Bavarian Nordic har kontorer og faciliteter seks forskellige steder i verden, fordelt på fire lande. Lokale forskelle i kravene til og opgørelsen af statistikker inden for miljø, arbejdstid, fravær m.m. vanskeliggør en ensartet afrapportering på tværs af koncernen af visse af de områder, som vi har valgt at inddrage i redegørelsen. Vi har arbejdet med denne udfordring i løbet af 2010, hvilket både har betydet, at vi har kunnet inddrage flere af vores faciliteter i redegørelsen, men også at vi for nogle af beregningerne har været nødsaget til at foretage mindre metodeændringer. For at have et rimeligt sammenligningsgrundlag er tallene for 2009 korrigeret i forhold hertil.

¹ beskyttelse mod biologisk terror

² Good Manufacturing Practice. God fremstillingspraksis

³ <http://www.globalreporting.org>

Nøgletal

Rapporteringen er primært fokuseret på vores største faciliteter: Kvistgård (industriell produktion, kvalitetskontrollaboratorier, teknisk afdeling og administration), Martinsried (forskning og udvikling), Berlin (produktion af klinisk forsøgsmateriale) og Mountain View (forskning og udvikling). Disse faciliteter beskæf-

tiger tilsammen mere end 98 % af koncernens medarbejdere og står for langt det største energiforbrug. De øvrige faciliteter er udelukkende kontorfaciliteter og er derfor af mindre betydning.

	År	Total	Kvistgård	Martinsried	Berlin	Mountain View	Washington	Singapore
Carbon Footprint (tCO ₂)	2010	3.382	X	X	X	X	-	-
	2009	2.631 (2.543)	X	X	-	-	-	-
Arbejdsulykkesfrekvens*	2010	7,6	X	X	X	X	X	X
	2009	15,2 (15,0)	X	X	X	X	X	X
Fravær (uden orlov)	2010	4,6%	X	X	X	*	*	-
	2009	4,6% (4,9%)	X	X	X	*	*	-
Gns. antal medarbejdere, fuldtid	2010	377	206	128		37	4	2
	2009	337 (340)	176 (177)	101	26	28 (30)	4	2

X = indgår i nøgletalsberegningen

* Ulykker pr. mio. arbejdstimer

() angiver det tal, som fremgår af redegørelsen for samfundsansvar for 2009. Tallene for arbejdsulykkesfrekvens og fravær er justeret grundet metodeændringer i beregningerne, herunder en mere korrekt opgivelse af data. Tallet for carbon footprint er justeret ift. forkert opgivet varmekonsum for Martinsried samt olie brugt til nødgenerator i Kvistgård.

* Faciliteterne i USA opgør ikke fravær pr. typen af fravær, men som én samlet pulje. Det er således ikke muligt at opgøre sygefravær selvstændigt.

Politikker for samfundsansvar

Senest i 2010 har vi udviklet politikker for samfundsansvar. Politikkerne ligger i naturlig forlængelse af de målsætninger, vi arbejder med i virksomheden.

Overordnet politik for samfundsansvar

Bavarian Nordic udvikler og producerer vacciner til forebyggelse og behandling af livstruende sygdomme med et hidtil udækket behov. Derigennem søger vi at skabe en vedvarende forretning, der kan sikre selskabets vækst og investeringer i forskning og udvikling og således fortsat bidrage til et sundere og mere trygt samfund. Samtidig fokuserer vi på at arbejde og handle ansvarligt i forhold til den verden, vi lever i. Dette vil vi gøre ved at:

- producere vacciner af høj kvalitet
- arbejde aktivt med at minimere vores miljø- og klimapåvirkning
- være i aktiv dialog med vores interessenter; både lokalt, nationalt og globalt
- tilvejebringe et sikkert og sundt arbejdsmiljø for vores medarbejdere, herunder skabe muligheder for faglig og personlig udvikling
- kommunikere vores politik for samfundsansvar til eksterne samarbejdspartnere, herunder leverandører

Vores målsætninger på miljø- og arbejdsmiljøområdet er yderligere specificeret i hhv. vores miljøpolitik og arbejdsmiljøpolitik.

Miljøpolitik

I Bavarian Nordic tilrettelægger vi fremstilling af vaccine således, at der ingen risiko er for, at virus slipper ud i det omgivende miljø, hverken via luften, spildevand eller affald. I Bavarian Nordic arbejder vi løbende på at forbedre vores indsats for miljøet. Målsætningen er at:

- fremme miljøbevidst adfærd og forebygge forurening i hele virksomheden
- nedbringe vores påvirkning af miljøet ved at:
 - udvikle og anvende miljøbevidste processer
 - optimere udnyttelsen af materialer og energi
 - reducere udledninger og affald
- overholde miljølovgivningen og relevante krav
- gradvist opbygge et miljøledelsessystem efter principperne i ISO 14001 standarden

Arbejdsmiljøpolitik

Et sundt og sikkert arbejdsmiljø er vigtigt for de ansattes trivsel og tryghed på arbejdspladsen. Vi opfylder til enhver tid gældende lovgivning på området og arbejder målrettet og systematisk med kortlægning af såvel det fysiske som det psykiske arbejdsmiljø, således at der forebyggende kan træffes de nødvendige foranstaltninger til gavn for såvel den enkelte medarbejder som virksomheden i sin helhed. Målsætningerne for den overordnede arbejdsmiljøpolitik er:

- fremme bevidstheden omkring arbejdsmiljø og sikkerhedsadfærd for alle ansatte som led i det daglige arbejde og arbejde mod proaktive løsninger på potentielle problemer
- gradvist udvikle et ledelsessystem for at lette det proaktive sikkerhedsarbejde

Leverandørpolitik

Vi har i dag ikke formuleret en egentlig leverandørpolitik i forhold til social ansvarlighed. I stedet har vi beskrevet vores politik for kommunikation af vores holdning til samfundsansvarlighed til vores leverandører.



Miljø

Miljøet spiller en væsentlig rolle for Bavarian Nordic. Da fabrikken i Kvistgård blev etableret i 2005, havde vi stor fokus på at reducere vores miljøpåvirkning. Vi har siden da arbejdet med løbende at mindske vores miljøbelastning og arbejder aktivt med miljø- og arbejdsmiljørigtig projektering i vores anlægsprojekter.

Vi har i 2010 implementeret en række miljøbesparende tiltag. Blandt andet er en ældre overdimensioneret dampkedel udskiftet til to mindre kedler, hvilket har medført en bedre tilpasning til produktionens behov. Derudover er der igangsat et projekt for etablering af et nyt proceslaboratorium, og som en del af projekteringen er der blandt andet set på mulige besparelser på vand og energi for større procesudstyr. Relevante tiltag vil blive implementeret i løbet af den videre projektering.

Siden idriftsættelsen af fabrikken i 2005 har vi årligt udgivet et "Grønt Regnskab", der redegør for selskabets miljømæssige forhold, herunder blandt andet en opgørelse af energi- og vandforbrug samt udledninger og affald for fabrikken i Kvistgård. Det grønne regnskab udarbejdes efter Miljøministeriets bekendtgørelse og kan findes på selskabets hjemmeside.

Vi er desuden opmærksomme på at være i god dialog med vores naboer. Da Bavarian Nordic etablerede sig i Kvistgård, inviterede vi naboerne til et informationsmøde, ligesom naboer og den øvrige offentlighed blev inddraget gennem to høringsprocesser i relation til den gennemførte VVM-proces⁴. Virksomheden gennemførte flere projekter efter forslag fra naboerne. I det daglige er vi lejlighedsvist i dialog med vores naboer, særligt i forhold

Carbon footprint beregnet for 2010 og 2009

Udledning af drivhusgasser (tCO ₂)	Kvistgård		Martinsried		Berlin	Mountain View	Total	
	2010	2009	2010	2009	2010	2010	2009	2010
<i>Direkte emissioner</i>								
Opvarmning	1.056	881	0	0	0	20		
Elproduktion	1***	1***				2		
Flygtige emissioner	4	6	0	0	0	0		
Transport (køretøjer)	58	60	14	8	0	0		
<i>Indirekte emissioner</i>								
Indkøbt elektricitet	1.379	1.200	338	294	158**	10		
Indkøbt opvarmning	0	0	185	180*	156**	0		
Indkøbt køling	0	0	0	0	0	0		
Total udledning af drivhusgasser (tCO₂)	2.498	2.149	537	482	314	32	2.631	3.381

tCO₂: Tons CO₂ eller ækvivalente gasser

* varme blev i 2009 redegørelsen opgivet forkert både ift. forbrug og som emissionstype (direkte). Anførte tal er rettet og afviger således fra den angivne værdi i 2009 rapporten

** en del af el- og varmemeforbruget for Berlin er et estimat. Nogle af deres lokaler er en del af en større bygning som benyttes af flere virksomheder, hvor energiforbrugene kun indirekte indgår som en del af huslejen. Men på baggrund af et målt energiforbrug fra deres anden bygning er der lavet et estimat på det samlede energiforbrug

*** estimeret på baggrund olieleverance hvert femte år. Dette estimat var ikke inkluderet i 2009-redegørelsen

til støj, som er det område, de påvirkes mest direkte af. På den baggrund er vi opmærksomme på vores påvirkning både i forbindelse med vores produktion og anlægsprojekter.

Vi har valgt at integrere dele af det grønne regnskab i redegørelsen for samfundsansvar. Til dette formål er udarbejdet et klimaregnskab ("Carbon footprint"), der redegør for udledningen af drivhusgasser (CO₂).

Carbon footprint

Virksomhedens klimaregnskab - *Carbon footprint* - er opgjort for 2009 og 2010. Klimaregnskabet redegør for virksomhedens energiforbrug og udledninger udtrykt i tons CO₂ og dækker samlet flere GRI-indikatorer.

I redegørelsen for 2009 blev klimaregnskabet kun udarbejdet for selskabets to største faciliteter; Kvistgård og Martinsried. I 2010 er yderligere to faciliteter (Berlin og Mountain View) indarbejdet i klimaregnskabet. Samlet beskæftiger disse fire faciliteter godt 98 % af alle medarbejdere i Bavarian Nordic og vurderes at stå for langt størstedelen af energiforbruget, i og med at vores øvrige faciliteter kun omfatter mindre kontorfaciliteter.

Af Tabel 1 ses den beregnede CO₂ emission for Bavarian Nordic for 2010 og 2009. Den samlede udledning af drivhusgasser i 2010 var ca. 3.400 tons CO₂ mod ca. 2.600 tons i 2009. Stigningen skyldes, dels at faciliteterne for Mountain View og Berlin nu også er inkluderet i beregningerne, dels en stigning på henholdsvis 16 % og 11 % i udledningen fra Kvistgård og Martinsried. Årsagen hertil er for Kvistgård dels en mindre forøgelse af produktionen, idriftsættelse af et nyt kvalitetskontrollaboratorium og udvidelse af medarbejderstaben dels et øget elforbrug til byggepladsstrøm. I Martinsried skyldes stigningen et øget varmeforbrug pga. nogle kolde måneder i starten og slutningen af året samt en forøgelse af det elektriske udstyr.

Den samlede udledning på 3.400 tons CO₂ svarer til udledningen fra ca. 260 danske husstande⁵

CO₂ udledningen forventes at stige yderligere i 2011 som følge af planlagt øget aktivitet i produktionen, der forventes at blive forøget med mere end 100 % i løbet af året. Generelt forventer vi, at produktionen kan variere fra år til år, hvorfor vi primært vil have fokus på at reducere vores relative miljø- og klimapåvirkning. Allerede i indeværende år vil vi derfor arbejde på at få etableret et sammenligningsgrundlag for vores relative påvirkning ved hjælp af en nærmere analyse af relevante nøgletal.

Da Kvistgård står for den industrielle produktion samt en stor del af selskabets samlede laboratorieaktivitet, er det også den facilitet, som bidrager mest til det samlede carbon footprint. De største kilder til udledning fra Kvistgårdfaciliteten er elforbruget, efterfulgt af forbrænding af naturgas til opvarmning. Elektricitet anvendes til ventilationsanlæg, kølekompresor, procesudstyr, køleskabe og fryserne, luftkompressorer, kontorudstyr og belysning. Naturgas anvendes til opvarmning og dampproduktion.

Mål

For 2010 satte vi os et mål om at kunne inkludere flere af koncernens faciliteter i beregningen af koncernens CO₂ udledning. Dette mål har vi opfyldt ved at inkludere faciliteterne i Mountain View og Berlin i beregningen for carbon footprint i 2010. De øvrige faciliteter i Washington og Singapore er små kontorer, som kun beskæftiger under 2 % af den samlede medarbejderstab. Deres bidrag til den samlede CO₂ udledning vil derfor være ubetydelig, og af samme grund har vi valgt også fremadrettet at udelade disse af carbon footprint beregningerne.

Beregningsgrundlaget for carbon footprint giver os mulighed for at etablere et udgangspunkt for vores klimabelastning og på den baggrund fastsætte miljø- og klimareducerende mål. I de kommende år vil vi arbejde med vores relative påvirkning ud fra relevante nøgletal.

I perioden 2011 - 2014 vil vi søge at reducere vores relative miljø- og klimamæssige påvirkning. Konkret vil vi i 2011 ud fra en analyse fastlægge relevante nøgletal.

⁵ En dansk husstand vurderes at udlede ca. 13 tons CO₂ pr. år svarende til 2,1 personer med en gennemsnitsudledning på 6,2 tons CO₂ pr. år. Kilder: Danmarks Statistik og "CO₂ emissions in eco-societies", Project Report, July 2009, PÖYRY ENERGY CONSULTING

Medarbejdere

En organisation i konstant udvikling stiller særlige krav til virksomheden. I Bavarian Nordic arbejder vi derfor meget med fælles kulturdannelse, herunder opbygning af systemer til videns- og informationsdeling.

Bavarian Nordic har i løbet af få år transformeret sig fra udelukkende at være en forsknings- og videnbaseret virksomhed til i dag også at være en virksomhed med egen produktion, hvilket både har medført en væsentlig ændring i medarbejdersammensætningen samt en stor stigning i antallet af medarbejdere. Når organisationen således er i konstant udvikling stiller det nogle særlige krav til virksomheden. I Bavarian Nordic arbejder vi derfor meget med fælles kulturdannelse, herunder opbygning af systemer til videns- og informationsdeling.

Da vi gennem årene har fastholdt en flad ledelsesstruktur betyder et voksende antal medarbejdere også, at mellemledere har fået ledelsesansvar for større grupper af medarbejdere. Vi har derfor haft fokus på uddannelse af primært mellemledere for derigennem at ruste dem til de nye udfordringer, de står overfor.

Vi er en innovativ og videnbaseret virksomhed, og det er vigtigt for os at kunne tiltrække og fastholde velkvalificerede medarbejdere. Vi ønsker derfor at tilbyde vores medarbejdere et godt og udviklende arbejdsmiljø. Der er i virksomheden rig mulighed for at udvikle sig både inden for det enkelte arbejdsområde, via jobskifte mellem produktions-, laboratorie- og funktionærområderne samt vertikalt i ledeshierarkiet. Som følge heraf rekrutterer vi gerne internt og har i vores årlige medarbejdersamtaler fokus på medarbejdernes udviklingspotentialer.

I Bavarian Nordic tilstræber vi, at der er en god og sund balance mellem arbejde og fritid. Vi arbejder aktivt med stress og har både fokus på at være opmærksomme på stressindikatorer i dagligdagen samt tilbyder hjælp til håndtering af stress efter behov. Vi har i flere år arbejdet aktivt med dialogbaserede sygefraværsamtaler og har således været på forkant med lovgivningen. Gennem individuelt tilpassede tiltag, herunder muligheden for at starte op på deltid, opnår vi typisk en hurtigere tilbagevending til arbejdet.

I Kvistgård er alle medarbejdere omfattet af en sundhedsforsikring, der sikrer hurtig og professionel hjælp og behandling på privathospital, hos psykolog, kiropraktor og fysioterapeut m.m., hvis behovet skulle opstå.

Sociale aktiviteter er en vigtig faktor i et balanceret arbejdsliv, og vi har derfor fokus på den sociale interaktivitet mellem medarbejdere og medarbejdergrupperne.

En aktiv personaleforening i Kvistgård iværksætter, med opbakning fra ledelsen, løbende nye initiativer, der tilgodeser de forskellige interesser, medarbejderne måtte have.

Et sikkert og godt arbejdsmiljø

Vi skal til enhver tid sikre, at medarbejderne kan udføre deres arbejde under sikre og trygge forhold, og vi arbejder vedvarende med at optimere sikkerheden på arbejdspladsen. I 2010 er antallet af arbejdsulykker faldet i forhold til både 2008 og 2009, svarende til en ulykkesfrekvens for hele selskabet på 7,6⁶ i 2010 mod en ulykkesfrekvens på 15,2 i 2009⁷. Dette er væsentligt lavere end den generelle ulykkesfrekvens blandt danske virksomheder, der i 2009 lå på 20,9⁸.

I 2010 blev der kun anmeldt 5 arbejdsulykker mod 9 i 2009. Ud af de 5 arbejdsulykker forekom de fire i Kvistgård og en i Berlin. Tre af ulykkerne var blandt medarbejdere i produktionen, hvoraf to af ulykkerne skyldtes forkerte løft. Ulykken i Berlin var en faldulykke. For alle ulykkerne var der tale om lettere småskader, som alle forårsagede mindre end en uges fravær.

Virksomhedens arbejde med arbejdsmiljø og sikkerhed er tilpasset de forskellige nationale krav. I Kvistgård gennemføres løbende kortlægning af arbejdsmiljøforhold gennem arbejdspladsvurderinger. På den baggrund opstilles relevante forbedringstiltag, som prioriteres og udmøntes i en handlingsplan. I henhold til dansk lovgivning er der udpeget en række arbejdsmiljøgrupper og et arbejdsmiljøudvalg, som består af både medarbejder- og ledelsesrepræsentanter. I løbet af året afholdes jævnlige arbejdsmiljøudvalgsmøder, hvor der følges op på ovennævnte handlingsplan for derigennem at forbedre arbejdsmiljøet og sikkerheden.

Indsatsområderne har i Kvistgård i 2010 været fokuseret på gennemførelse af regelmæssige arbejdsmiljøinspektioner, ubekvemme arbejdsstillinger i produktionsgruppen, støjkortlægning af arbejdsmiljøforhold inkl. eventuel handlingsplan samt nedbringelse af faldulykker. Disse tiltag er enten gennemført eller igangsat. Det kan nævnes, at antallet af faldulykker er faldet til nul i Kvistgård, hvilket er sket på baggrund af en særlig indsats på området. Faldulykkerne fra 2009 blev analyseret mht. årsag for ulykken, og der blev på den baggrund iværksat forskellige

⁶ Ulykkesfrekvensen udtrykker antallet af ulykker pr. million arbejdstimer

⁷ Tallet er opgjort for hele Bavarian Nordic koncernen

⁸ Dansk Industri, Arbejdsulykker, Virksomhedsstatistik, 2009.

forebyggende tiltag, herunder udskiftning af gulvvaskemiddel. Støjproblemerne er afhjulpet ved en omlægning af de støjplagede rum, så disse ikke længere fungerer som kontorer.

I 2011 vil der i Kvistgård blive gennemført arbejdspladsvurderinger, og på baggrund heraf vil relevante indsatsområder blive fastsat.

Mål

I 2010 har det været vores målsætning fortsat at minimere antallet af arbejdsulykker via forebyggende tiltag med særligt fokus på de områder, hvor der forekom flest ulykker

Antallet af arbejdsulykker blev i 2010 således reduceret med 44 % i forhold til 2009. Ved i Kvistgård at have særlig fokus på faldulykker, er det lykkedes at reducere antallet faldulykker til nul for denne facilitet. Dette er, som ovenfor beskrevet, opnået ved at analysere grunden til de forskellige ulykker, og på baggrund heraf implementere diverse tiltag.

Det vurderes, at antallet af arbejdsulykker er nået et minimumsniveau, og vores fremtidige mål er derfor at fastholde et tilsvarende lavt niveau i 2011, velvidende at dette kræver en særlig indsats. I 2011 vil der blive introduceret et forholdsvist stort antal nye produktionsmedarbejdere, og vi har derfor fokus på et godt instruktionsforløb for derigennem at mindske risikoen for arbejdsulykker.

Fravær

Det samlede fravær i Bavarian Nordic i 2010 ligger på gennemsnitligt 10⁹ dage pr. medarbejder, svarende til en fraværspcent på 4,6 %¹⁰, hvilket er på samme niveau som i 2009. Det gennemsnitlige fravær målt for medicinalindustrien i

Danmark ligger på 6,6 %. (2009 tal)¹¹. På de tyske lokationer i Berlin og Martinsried er der sket et væsentligt fald i antal sygedage, hvilket skyldes et fald i mængden af langtidssygdom på ca. 27 %. Faldet opvejes dog af flere sygedage i Kvistgård, hvor et større fokus på registreringen af fravær, har medført en større validitet af tallene.

Registreringen af fravær på selskabets forskellige lokationer er i dag ikke standardiseret på tværs af koncernen, og i praksis foregår en sådan registrering kun på lokationerne i Europa. I USA anvender man en "paid-time-off" (PTO) ordning, der indebærer, at medarbejderne har ret til at have et vist antal dages fravær, herunder sygdom, uden at dette bliver registreret som sygdom.



⁹ Beregnet som det totale antal sygedage divideret med antal fuldtidsmedarbejdere.

¹⁰ Inkluderer medarbejdere i Kvistgård, Martinsried og Berlin.

¹¹ Dansk Industri, Fraværstatistik, 2009.

Vi arbejder fortsat på at få implementeret et effektivt system samt udarbejdet ensartede retningslinjer for registreringen af fravær i de af koncernens faciliteter, der registrerer dette, men tilstræber ikke at inkludere alle selskabets lokationer, idet de lokale aftaler, såsom PTO-ordningen i USA, ikke muliggør dette.

Mål

I redegørelsen for 2009 satte vi os et mål om i de kommende år at implementere et effektivt system samt at udarbejde ensartede retningslinjer for registrering af fravær på tværs af koncernen.

I 2010 har vi påbegyndt udviklingen af dette system. Der er opstartet et pilotprojekt i produktionen i Kvistgård med implementering af Shop Floor Control - et it-system, der muliggør registrering af fravær direkte i vores ERP-system¹². I 2011 vil vi gennemføre et tilsvarende pilotprojekt for udvalgte funktionær-afdelinger. Såfremt disse pilotprojekter forløber positivt, planlægges det at implementere systemet først i hele organisationen i Kvistgård og derefter undersøge, hvorledes systemet kan implementeres i hele koncernen, herunder også forholdet til de enkeltes lande specifikke lovgivning.

Da vi fortsat arbejder aktivt med projektet, og da det er et projekt, som strækker sig over længere tid fastholder vi målet fra 2009.

Personlig og organisatorisk udvikling

Gode udviklingsmuligheder er ikke alene vigtige for at sikre rekrutteringen og fastholdelsen af kvalificerede medarbejdere men også nødvendige for, at medarbejderne kan bringe deres fulde potentiale i spil og dermed sikre virksomhedens konkurrencedygtighed.

Det er afgørende, at vores medarbejdere har de nødvendige redskaber til at løse opgaverne på en kompetent måde nu og i fremtiden. De årlige medarbejderudviklingssamtaler følges derfor løbende op og tilrettes efter det aktuelle behov. Vi overholder naturligvis de høje krav til løbende efteruddannelse og opkvalificering, der stilles til os som følge af brancheregulativer, nationale love og overenskomster, men har ikke et mål for antal uddannelsestimer pr. medarbejder. For os er målet, at medarbejdere og ledere til enhver tid som minimum er kompetencemæssigt rustet til at søge - og få deres eget job.

Mål

I redegørelsen fra 2009 satte vi os et mål om at undersøge muligheden for etablering af et centralt system til registrering af efteruddannelses - og opkvalificeringsaktiviteter.

Det er på den baggrund planlagt at opstarte et pilotprojekt i 2011 for at vurdere, hvordan vi bedst kan registrere efteruddannelse via vores ERP-system. Når de systemmæssige muligheder er klarlagt, vil projektet til en start blive gennemført for en mindre del af organisationen.

¹² ERP: Enterprise Resource Planning

Leverandører

Som en integreret del af Bavarian Nordics politik for samfundsansvar ønsker vi at opstille en række retningslinjer for vores samarbejde med råvareleverandører.

I henhold til Good Manufacturing Practice (GMP) samt Bavarian Nordics eksisterende leverandørstyring bliver alle råvareleverandører underlagt kontrolbesøg (audits), førend der kan indgås endelige leverandøraftaler. Herigennem har vi en unik mulighed for at blive vidne til og samtidig kunne påvirke vores leverandørers engagement i socialt ansvarlige aktiviteter.

Det har i 2010 været vores målsætning at opstille vurderingskriterier for vores leverandører. På den baggrund er der foretaget en kortlægning af virksomhedens hovedleverandører. Bavarian Nordic modtager primært råvarer fra leverandører beliggende i Nordamerika og EU. I disse lande er der offentlig kontrol af sociale og miljømæssige forhold. Vi vil på den baggrund implementere social ansvarlighed som en del af indkøbsprocessen ved i kontrakterne at informere om selskabets værdier via vores politikker for samfundsansvar, herunder også vores miljø- og arbejdsmiljøpolitik.

Nye leverandører vil ligeledes blive vurderet i forhold til deres geografiske placering og dermed risiko, og på den baggrund vil den nødvendige indsats blive vurderet. I 2011 er det vores intention at gennemføre en grundigere risikovurdering for relevante og væsentlige leverandører og ud fra fastsatte kriterier, vurdere, om der er behov for at udvide indsatsen.

Ovennævnte vil blive implementeret i vores systemer via udarbejdelse af relevante procedurer.

Mål

Det var vores hensigt i 2010 at fastsætte et mål for etablering af et system til vurdering af råvareleverandører i forhold til social ansvarlighed, herunder miljøforhold.

Arbejdet med etablering af dette system blev allerede påbegyndt i 2010 ved 1) at vurdere landenes risiko i forhold til deres geografiske placering samt 2) at påbegynde arbejdet med at implementere vores holdning til social ansvarlighed i kontrakter. Etablering af systemet vil fortsætte i 2011.



Revisorerklæring

Til direktionen i Bavarian Nordic A/S

Vi har gennemgået Bavarian Nordic's redegørelse for samfundsansvar for 2010 (herefter "redegørelsen") med det formål at afgive erklæring herom. Selskabets ledelse har ansvaret for redegørelsen. Vores ansvar er at afgive en konklusion om redegørelsen på grundlag af vores gennemgang.

Det udførte arbejde

Vi har udført vores arbejde i overensstemmelse med den danske revisionsstandard for erklæringsopgaver med sikkerhed ("*RS 3000 Andre erklæringsopgaver med sikkerhed end revision eller review af historiske finansielle oplysninger*"). Formålet har været at opnå begrænset sikkerhed for, at data præsenteret i redegørelsen på koncernniveau er i overensstemmelse med den beskrevne rapporteringspraksis og oplysninger fra de rapporterende enheder. Vi har efter aftale med ledelsen stikprøvevis gennemgået data for Kvistgaard, men har iverigt ikke gennemgået data på de rapporterende enheder.

Vores gennemgang er baseret på en vurdering af risiko for væsentlige fejl. Vi har vurderet den anvendte rapporteringspraksis og analyseret sammenhænge til selskabets aktiviteter.

Gennemgangen er begrænset til først og fremmest at omfatte forespørgsler hos ledelse og medarbejdere samt analyse af de talmæssige sammenhænge. En begrænset grad af sikkerhed er derfor lavere end den sikkerhed, der ville være opnået, hvis vi havde foretaget revision.

Konklusion

Under vores gennemgang er vi ikke blevet bekendt med forhold, der afkræfter, at redegørelsen for 2010 på koncernniveau er i overensstemmelse med de beskrevne rapporteringsprincipper og -praksis og oplysninger fra de rapporterende enheder.

København, den 10. marts 2011

Deloitte
Statsautoriseret Revisionsaktieselskab

Preben J. Sørensen
statsautoriseret revisor

Rapporteringsprincipper og praksis

Redegørelsen for samfundsansvar er udarbejdet i henhold til årsregnskabslovens krav om rapportering om samfundsansvar.

Redegørelsen er udarbejdet med inspiration fra dele af Global Reporting Initiative (GRI), som er en anerkendt ramme for redegørelse om bæredygtighed. GRI strukturen indeholder principper og indikatorer, som anvendes til at måle og redegøre for selskabets økonomiske, miljømæssige og sociale præstationer. Vi anvender ikke GRI som en tjekliste, men som en fortsat kilde til inspiration i vores rapportering.

Udvælgelsen af områder for rapporteringen er sket på baggrund af et væsentlighedsprincip, hvormed vi tilstræber at inddrage de væsentligste forhold, hvor virksomheden enten direkte eller indirekte indvirker på omverdenen. Vores produktion er en af de væsentligste kilder til påvirkning af miljøet, og via det beregnede Carbon Footprint, der er inkluderet i redegørelsen samt det grønne regnskab, der udgives årligt, tilstræber vi en høj gennemsigthed i rapporteringen på de miljømæssige indvirkninger.

Produktionen og afledte aktiviteter heraf (kvalitetskontrollaboratorier m.m.) er ligeledes den primære kilde til forbrug af råvarer, hvorfor vi anser det for relevant at inddrage dette led i vores redegørelse. Inddragelse af forhold omkring samfundsansvar er i dag ikke en del af de allerede omfattende kontrolbesøg, der foregår, men vil i 2011 blive integreret i indkøbsprocessen via kontrakter.

I 2010 har vi inddraget flere faciliteter i carbon footprint beregningen. I forhold til registrering af fravær arbejdes pt. på en elektronisk løsning som på sigt skal dække så stor en del af koncerne som muligt. Faciliteterne Mountain View og Washington vil dog ikke kunne medtages, da nogle særlige lovgivningsmæssige regler, som før omtalt, ikke gør det muligt at registrere fravær. Generelt set er der medtaget de væsentligste af virksomhedens faciliteter, som dækker langt den største del af den samlede medarbejder stab og det samlede energiforbrug.

Carbon Footprint

Etablering af udgangspunkt

Carbon footprint beregningen er sket med udgangspunkt i Greenhouse Gas Protocol Initiative's¹³ standard og anbefalinger for opgørelse af virksomhedens samlede kulstofemission, der

omfatter de seks gasser, der er nævnt i Kyoto-protokollen: CO₂, CH₄, N₂O, HFC'er, PFC'er og SF₆ og opgøres i tons CO₂ ækvivalenter. Emissionskilderne er inddelt i tre scopes, der omfatter henholdsvis direkte emissioner fra aktiviteter under virksomhedens kontrol (scope 1), emissioner fra forbrug af el (scope 2) og indirekte emissioner fra produkter og services (scope 3). I henhold til anbefalingerne bør virksomheder som minimum rapportere på scope 1 og scope 2, og dette har vi valgt at følge i vores redegørelse.

Vi har foretaget en beregning af den samlede kulstofemission fra vores faciliteter i Kvistgård, Martinsried, Berlin og Mountain View med henblik på at etablere et udgangspunkt for fire forskellige emissionstyper:

Naturgas og olieforbrug

Tallet er primært baseret på aktuelt forbrug i henhold til månedlige aflæsninger. Olieforbrug til nødgeneratorer er dog baseret på estimater, estimeret på baggrund af et olieforbrug som dækker en 5-årig periode. Drivhusgasudledningen fra forbrænding af fossilt brændsel er beregnet med udgangspunkt i en gennemsnitlig emissionsfaktor.

Flygtige emissioner

I flygtige emissioner indgår CO₂ fra forbrug af tøris og CO₂-gas samt udslip af drivhusgasser fra kølesystemer.

Elforbrug

Anvendt elforbrug baseret på måler aflæsning ved udgangen af 2010. Drivhusgasudledningen fra elforbruget er beregnet med udgangspunkt i specifikke emissionsfaktorer fra energiselskabet samt en gennemsnitlig emissionsfaktor for produktion af el i Tyskland.

Antal korte kilometer

Tallet er beregnet ud fra kvitteringer fra benzinselskaber og dækker såvel ejede som leasede køretøjer. Drivhusgasudledningen er beregnet med udgangspunkt i en gennemsnitlig brændselsspecifik emissionsfaktor for almindelige biler i Danmark og Tyskland.

Emissionsfaktorer

Til beregning af CO₂ emissionen er anvendt specifikke emissionsfaktorer ud fra emissionstype samt geografisk placering. CO₂ emissionen fra forbrænding af naturgas, olie, benzin og diesel samt flygtige emissioner er vurderet at have en generel global effekt med ubetydelige lokale forskelle. Emissionsfaktorer fra

¹³ www.ghgprotocol.org

disse kilder er baseret på data fra af Energi- og Klimaministeriet¹⁴. Dog er emissionsfaktorer for naturgas fra Mountain View baseret på tal fra The Pacific Gas and Electric Company¹⁵, som er leverandør af naturgas og elektricitet i Californien.

Emissioner for lokalt indkøbt elektricitet er bestemt ud fra lokale forhold. Emissionsfaktorer for Kvistgård er således baseret på faktorer for Østdanmark¹⁶. Emissionsberegningen for elektricitet i Mountain View er som naturgassen baseret på emissionsfaktorer fra The Pacific Gas and Electric Company¹⁵. Emissionsberegningen for elektricitet indkøbt i Tyskland er baseret på generelle tyske emissionsfaktorer¹⁷, mens emissionsberegningen for fjernvarme indkøbt i Tyskland er baseret på emissionsfaktorer udgivet af det tyske forbund for energieffektivisering indenfor varme-, køle- og kraftvarmeproduktion¹⁸.

Fravær

Opgørelsen af fravær for 2010 dækker alene Bavarian Nordics medarbejdere i Kvistgård, Martinsried og Berlin og omfatter registreringer af medarbejderes eget sygefravær, barn sygt, hospitalsbesøg og indlæggelser samt fravær som følge af arbejdsulykke. Orlov, herunder barsel er ikke inkluderet i opgørelsen. Ved beregning af fraværprocenten er anvendt det gennemsnitlige årlige antal fuldtidsmedarbejdere gange antallet af arbejdsdage delt med antallet af samlede fraværsdage.

Ulykker

Opgørelsen af arbejdsulykker dækker hele Bavarian Nordic koncernen og omfatter ulykker med mere end 1 dags fravær som følge. Definitionen på arbejdsulykke er foretaget efter dansk lov. Dette betyder f.eks., at ulykker der sker til og fra arbejde ikke er med i denne opgørelse, selvom de i Tyskland hører ind under den tyske definition af arbejdsulykker.

Ved beregning af ulykkesfrekvensen er anvendt det totale antal arbejdstimer i koncernen i 2010 opgjort på baggrund af det gennemsnitlige årlige antal fuldtidsmedarbejdere gange med antallet af årlige arbejdstimer. Ferie er ikke indregnet. I 2010 beregningerne er disse korrigeret ift. lokale forskelle i antallet af ferie- og helligdage.

¹⁴ "Klimakompasset"

¹⁵ <http://www.pge.com/myhome/environment/calculator/assumptions.shtml>

¹⁶ "Energinet", uafhængigt offentligt selskab under Energi- og Klimaministeriet

¹⁷ Carbon Footprint Ltd. UK, britisk baseret Carbon Management konsulentvirksomhed

¹⁸ AGFW, "Der Energieeffizienzverband für Wärme, Kälte und KWK e. V."